

Noviny z Čech.

Přehled zpráv z našeho zpravodajství.

V Praze, 11. ledna 1896.

(Dělník, křesťan, český místopředseda, rakousko-uherský zpravodaj. — Drobštiny.)

Sním království českého velmi slibně pokračuje. Neměl dlouho schůzi, až po novém roce, ale ta se vydařila. Šlo o oznámení námi jednání, totiž o volby do komise a do výborů. Dle rozmluv Hadeniho s některými poslanci ve Vídni, hodlal ministr-president volby tyto učiniti kompromisem, jak jsme již referovali, a český vnitřní jazyk úřední, Mladochéši nebyli v zájmu proti kompromisu a ve věci kuriátních, ale chtěli, aby jako největší sněmovní strana měli v každém výboru o jednoho členu více, než strany druhé. Zeela přiznává. Pověstný vídeňský klíč dává Čechům na Hráské radě převahu svou při volbách výborových daleko blíže číhání. Ale Němci se požadavku tomu vzepřeli, ba jeden z nich, nacionál Iro, dokonce pravil, že "v provinciích" české vůbec o převaze české proti vysoké kultuře německé nelze ani mluvit!!! Odpověď ovšem dostal přepjatou náležitou. Jedním hlasem zakřikli jej českí poslanci a nedovolili mu mluvit, až hled zasedl. Bohužel, nemajíc ochrany předsednictva, musel českí poslanci zjednávat právo sami. A to činí rázně a ohlásili, že budou totéž i důrazněji činiti ještě dále, bude-li se tak frivolně o království českém a o většinu jeho obyvatelstva mluvit.

Kompromis o volbách výborových se tím ovšem rozbil. Zůstalo při starém: všechny kurie budou ve výborech zastoupeny stejně dle klíče 6, 18, 24, 30. Bude mít tedy 70 členů kurie velkostatkářská a rovněž 70 členů německá též zastoupení jako 97členná česká.... Tento klíč našla historická (!) šlechta a Němci rozumí se ochotně se proti obětovali. Tím nastala na sněmu nová, ale nikterak ne neočekávaná koalice německo-velkostatkářská. Tato je sic v plenkách, ale akt je s ní zahájen a slibuje pěkně pokračování. Čechové se ho nebojí, oni škodu také mít nebudou. Zkušenost okáže, či chyba.

Při volbách výborových okazala se německá smířlivost. Čechové slušně a parlamentárně odevzdali hlasy své v kurích i pro kandidáty německé, dříve smlouvané. Leč Němci volili pouze své kandidáty. Tím sic nedokázali nic, ale zjevíli svou vysokou kulturu, pevnost daného slova a tím sbořili poslední lásku, která aspoň v mezích parlamentárních zvyklostí a obřadnosti je s Čechy vázala. Od toho klukovského koušku naděje na nějaké česko-německé vyrovnání je marnou touhou!

Jednání o výborové volby vyplnilo několik schůzí a nutno dodat, že v něm všichni českí poslanci stáli jako jedna litina počtem 92 proti 124 německo-velkostatkářským.

V dalších sněmovních schůzích, jak vidno, lze čekati bouře a pátky, zejména až dojde k odvádnění a hlasování o podání adresy k císaři a v debatě rozpočtové. Tušili jsme to velmi dobře.

Český místopředseda, totiž opravujeme: Místopředseda, vlastně ryze český pověděl o kralův náměstek v království českém, pan hr. Frant. Thun, sedl podnes na svém stole.

Učedník hoden je mistra. Mistr, nebožtík hr. Tasche, držel se na svém stole zrovna tak houževnatě. Leč co platná houževnatost, když ve hvězdách to psáno.... Sic německé listy podepřely jeho Excelence, hájíte jej — a k jeho hajitelům, k hajitelům tvůrce výmínečného stavu, výmínečného soudu, vynálezce "Omladiny", k hajitelům popravčího české svobody přidal se i k věčné hanbě a

proradě český list, list bývalého, vůdce Staročeského dr. Riegra, totiž "Hlas národa"! — Ale všechno to průhrané angličtářství panu hraběti nepomohlo. Thun zavázal se Hadeniho, že na sněmu král. českého přičítá se o to, aby stala se dohoda mezi ním a Mladochéši a že se přičítá též o to, aby Mladochéši byli ve většině, která bude o záležitostech českých rozhodovati. A zatím? Thun mluvil německy pro úspěch německé strany a Thun rozvrhl šlechtu na pána svého Hadeniho a tím vlastně stal se tvůrcem koalice německo-velkostatkářské, o níž jsme psáno. Jest otázka, co řekne pán. Ždá se, že ho, ovšem zkolísne, mezi místopředsedou českým a ministrem-presidentem rakouským se ostří a že rozhodnutí jeho není daleké. Přihlíží konání sněmovní vrhá do zákuřích trochu více světla a snad i spor rozhodnou. Jeden padne, Kdo? Hadeni, či Thun? — My tvrdíme druhé — klameme-li se ukáže velmi blízká budoucnost. — Zatím ale Thun veselé úřaduje dál. — (Pozn. red. — Jak známo již, splnila se předpověď našeho dopisovatele.)

Rakousko-uherské vyrovnání 17. ú. mezi ministry obou polovin říší je hotovo. Tedy jen pečet obou parlamentů. Tam to ale půjde hůř. Jednoty nebude. Češi podali už své votum ve schůzi pražského klubu, svolané ve středu 9. ledna na Žofín. Sněsí své smýšlení v této resoluci:

1. Klub schvaluje návrh poslanci národní strany svobodomyšlné na zemském sněmu a radě Hráské podaný a k tomu směřující, aby dosavadní rakousko-uherský celní a obchodní svazek se strany předlitavské v čas byl vypovězen.
2. Klub žádá poslance, aby všem úsilím k tomu pracovali, by finanční část vyrovnání, pokud se týče klíče kvotového a obnovení bankovního privileje, způsobem hospodářské sile obou polovic říše přesně vyhovující byla vyřizána.
3. Klub žádá poslance dále, aby usilovali všemožně o to, by k ochraně tuzemské výroby zemědělské a bez poškození zdejšího průmyslu na místě obnovy dosavadního jednotného celního území do života vstoupila mezi oběma polovinami říše vnitrozemská celní konvence, dle níž by sice říše i nadále vůči cizině zůstala hospodářským celkem, zevnějšť celní čarou ohraničeným, při tom však zároveň mezi oběma polovinami zavedena byla vnitrozemská čára celní, kterouž by různosti v podmínkách výrobních mírnými cly diferenčními byly vyrovnány.

Nastává otázka, jak se zachovají Němci? Jejich situace je zlá. Dle vůle voličů, měli by to udělati zrovna tak jako Češi, ale dle okolků a ohledu na horu musí hlasovati pro vyrovnání. Jak se rozhodnou? Ne-pochybujeme, že pro vůli "vyšší". Ale aby se kryli, budou působit k tomu, aby se pověstná kvota 30:70 přece změnila, pro nás zlejšla a tak se věrně naplní naše předpověď, že ať se s vyrovnáním stane cokoli, kvota 30:70 že je dále nemožná.... V tom náhledu se také asi už ministři obou polovin říše rozešli.

Drobštiny. Království české se našlo! Do nejnovějšího výnosu místopředsedského zakázáno je užívati názvu: Provincie česká, neb země česká a ustanoven závazně dávný titul: "Království české." Nu, vida. Teď snad nebudou už brzo také konfiskovány znaky koruny české a snad přece dojde konečně — na právo české.

Jistý otročský list Staročeský ihned po místopředsedském výnosu otrocky panu místopředsedě za jeho čin děkoval. Zatím ale k blamáži jeho vyšlo na jevo, že nikoli zásluhou místopředsedy, ale k nalehání opozičních poslanců českých obnoven jediný, správný titul naší vlasti z nařízení — ministerského? —

Uděl českého umělce. Truchlivý osud postihl našeho Josefa Frankovského, jednoho z nejnadáníjších, nejpilnějších, nejoblíbenějších herců českých. Záludná choroba zničila jeho způsobilost hereckou, podryla jeho zdraví a přivedla umělce do poměru velice truchlivých; tím více, jelikož přepadla jej netušená a ještě v následcích svých otrávená až do základů hmotnou jeho existencí. Po měrné skrovné výslužbě, jež bylo lze Frankovskému přičítati, není v žádném poměru k přemnohým a tíživým závazkům jeho z dob minulých, a tak stalo se, že chorý a bez jiných zdrojů příjmů, octl se v poměrech těžkých, ba, bez velkého přehánění — v poměrech nuzných. S potěšou ním zaznamenáváme, že jako v mnohém již případě, i tentokrát dobré srdce dam pražských osvědčilo pozornou svou lidumilnost. Těchto dnů se konala schůze čelních viastenských dam pražských za účelem úřady, jakým způsobem dala by se ve prospěch Josefa Frankovského podniknouti akce, která by osud jeho učinila snesitelnějším, aby poslední léta trávit mohl bezstarostně, potěšaje alespoň své nezkrácené pense. Písně uznání zasluhuje rozhodnutí, že nějaký závažný podnik za účelem tím v Praze nemá býti uspořádán, komitét dam obrátí se především na čtené přítelkyně a přítelkyně Josefa Frankovského, jakož i na kruhy divadla nakloněné a na vlastenecké rodiny vůbec cestou subskripce....

Ať ale subskripce dopadne jakkoliv, smutný to úděl českého umělce! A jinak skoro u nás není.

Počast máme nyní pravé zimní. Sněhu dost a mráz někdy až 12°.

—aup—

□ Odpověď Angličanům. — "Novoje Vremja" vzalo na sebe úlohu odpovědět za Rusy Angličanům na jejich laskavé nabídky, aby Rusko samo udělalo pořádek v křesťanských provinciích Turecka, které Anglie pobouřila. Pravi: Až naši vlastní na stane doba, vzíti pod svou výhradnou ochranu východní křesťany bez újm avých vlastních i mezinárodních zájmů, ono vyplaf tuto svou dějinnou úlohu i bez dovolení Anglie. Avšak nyní již fase východní otázky nepodává, jak jsme nejlouběji přesvědčeni, vhodného k tomu okamžiku. My ovšem nepopíráme, že události posledních dob postavily část Turecku poddaných křesťanů v položení, v kterém je žádoucí, aby se jich ujaly některé státy, avšak nesmí býti zapomenáno, že takový stav byl uměle přiveden politickými intrikami, za kterých příliš byla patrna ruka též Anglie, která snaží se svaliti na Rusko těžkou a složitou úlohu, uspokojiti křesťanský východ. Abychom tudíž úloze dostáli, musili bychom se zříci velmi podstatných výhod, za které jsme zavázáni krátkozraké politice Anglie na dalším Východě asijském. Nesmí zůstat bez povšimnutí ani na minutu, že též anglický tisk, jež velikomyšlně přenechává nám úlohu "výhradných ochránců tureckých křesťanů", nedovede zakřítí svůj strach z toho, že Rusko je nyní v dobrých poměrech s Čínou a že velká sibijská dráha za nedlouho bude dokonána. Třeba také vzpomenouti si, že Spojené státy mohou dnes či zejtra přinutit Anglii, aby svoje čestné a silné válečné loďstvo z vod Tichého oceánu jinam poslala. To vše sotva bude ruské vládě pobídkou, aby na svá bedra vzala úkol, který jí tak nevhod nabízejí armenské komitety, i angličtí politikové.

Pro domácnost.

O Severové Balsámu pro plícní neduhy přešle pl. Fr. Saffková z Kanley, Ill., toto: — Ctěný pane Severo! Vaš plícní balsám jest v domácnosti potřebný. Moje děti měly osýpky, pak dostaly kašel. Jak jsem jim dala Vašeho Plícního Balsámu, hned jim bylo lepší. Znamenám se s úctou Fr. Saffková. — O Severové Balsámu pro plícní neduhy jest všeobecně známo, že jest nejlepší lékem proti kašli, chraptu, bolestem v krku, nasturání a chřipce. Každá česká domácnost má výtědný lék tento doma stále.

Z ČESKÝCH VLASTÍ.

Nový pivovar v Písnici. Oznatuje se, že někdejší pražští a vídeňští podnikatelé spojili se za tou příčinou, aby v Písnici vystavěli nový pivovar. Poněvadž však v okolí pizeňském není již vhodného místa pro podnik takový, chci zbudovati nový pivovar ten v Písnici.

Klub konservativních velkostatkářů zvolil na své poslední schůzi posl. hraběte Bequoya předsedou, knížete Ferdinanda Lobkovice místopředsedou, posl. ryt. Banda, ryt. z Eisensteina, posl. Petze a posl. hraběte Jaroslava Thuna za zapisovatele. Do parlamentární komise byli vysláni za klub poslanci hrabě Bequoy, kníže Ferdinand Lobkovic, hrabě Pálfy a posl. Šala.

Uhořel. V noci na 28. m. m. vypukl v domě tkalce Ant. Meissnera v Hanšpachu oheň, která celý domek strávila. Když byl Meissner své dítky do bezpečí vynesl, odvážil se ještě jednou do hořícího stavení, z něhož se však již navrátil. Našli ho později ve spáleništi jako zuhelnatělou mrtvolu.

Moravští klerikálové a česká universita na Moravě. Mluví moravského kleru, pověstný již brněnský "Hlas", uveřejnil článek, jenž v době české snahy o moravskou universitu a v době německé agitace konkurenční přímo čpí národní bezcharakternost. "Hlas" bez ostychu namlouvá veřejnosti nejen to, že je německá agitace oprávněna, ale i to, že Čechové na Moravě university nepotřebují. Černé kopýtko čouhá ovšem z této famózní a národně netečné logiky: "Hlasu" a jeho kohortě totiž stačí, je-li na Moravě postarano o studium českých alumnů — a všechno ostatní je mu méně než lhostejno. Tím vpadl arci do toniny pražského "Čecha", jenž se nedávno dost upřímně trápil pro znovuzřízení staroslavné university v Praze. Neří divu, že úvodník "Hlasu" náramně zachutnal — vídeňské "Neue Freie Presse", kterážto si ve svém nedělním čísle takto libuje: "Sám klerikální "Hlas" poukazuje ve svém článku, že je česká universita na Moravě zbytečná, ježto sedm českých gymnasií v zemi má ročně jen 140 abiturientů, z nichž se polovice nad to věnuje studiím theologickým. Vůči tomu prý mají Němci na moravských ústavech dostatečný počet studentů, k nimž by se družili ještě studenti z časti východních Čech". Registrujeme schválně tuto ozvěnu, již článek českého klerikálního listu vzbudil — v předním orgáně židovsko-liberální strany německé. Klerikální internacionála se na Moravě číní, to je pravda!

Dítě uhořelo. V Osové Bytyšce na Moravě uhořelo 7leté děvče vdovy Musilové. Při ukládání se do postele převrhlo lampičku, od které vzňala se košile.

Zasypán a usmrčen. Dne 30ho pros. byl nádeník Antonín Trojan zamstnan odklízetim prsti na odkrývoce při jednom uhelném dolu u Chudčovic. K večeru svezla se však na něho náhle podkopaná vrstva země, která jej úplně zasypala. Dělníci, kteří drabu svého ihned na pomoc přispěli, vytáhli Trojana již jen co mrtvolu.

Pokus vraždy a sebevraždy. Václ. Leden, rolník v Zechovicích, oddaný chlastu, působil často nesvár doma i v přibuzenstvu a dne 2. ledna střílil v úmyslu vražedném po svém žvaku Františku Lednovi, pak též po jeho služce a konečně těžce sám sebe postřílil.

Oběsil se. V sobotu 4. led. zalezen byl na záchodě ve dvoře staré synagogy v Písnici — nyní jen zřídka k bohoslužbě užíváné — stuhlý oběšenec. Poznan v něm 65letý podo-

Úplně spokojena s Ayer's Hair Vigor.

Támž 40 roků zpět po několika týdenní nemoci snědřivěly mi vlasy. Počala jsem užívati Ayer's Hair Vigor a byla jsem s ním tak spokojena, že i d té doby nepoužila jsem na své vlasy žádný jiný. Je spolehliv použití jednou za čas.

AYER'S Hair Vigor k udržení dobré barvy mých vlasů, k odstranění lupů, svěrbivosti a předejiti vypadávání vlasů. Nikdy se nerozmýšlím odporučovati Ayerovy léky mým přátelům. — Mrs. H. M. Haight, Avoca, Neb.

AYER'S HAIR VIGOR.

Vyrábí Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass.

Užívejte Ayer's Sarsaparilla pro pleť.

mni obchodník Markus Lelerer, který v poslední době rád pít lihovin se od lávil.

Zastřelený násilník. V noci na 4. t. m. asi o 11. hodině dobýval se 27letý ženatý bednář Alois Grus v Blatech (okresu sobotečského) do bytu tamního výměnkářa a dědičného dlouholetého starosty p. Charouska a jemu pro nějakou příčinu nebezpečně vyhořoval. Ohrožený výměnkář v kritickém okamžiku vystřelil a rána zasáhla přímo do prsou násilníka, jenž klesl k zemi a v malé době skončil.

Zmrazil. U Sázavy zmrazil v noci na nový rok stolař Zach a mladík jmenem Kolouch. V sněhové vánici vydá i se z Bače na cestu k domovu a zahynuli.

* Pak prý se Indiáni necivilizují! Ve čtvrtek zatčen byl náčelník Alexander Tall, pokladník Osage Indiánů v Oklahomě, pro zpronevěření \$4000 kmenových peněz. — Indiáni chtějí prý ho lynčovat.

* V sobotu o 1. hodině ranní vjel parník "St. Paul" společnosti "American" na pobřeží newjersejského pobřeží Long Branch na písčinu a do pondělka byly veškeré pokusy na vymáčení jeho z nebezpečného postavení onoho marnými.

* V Altoona, Pa., zatčena byla 13letá Minnie Swangerova pro otrávení čtyřčlenné rodiny McGregory. Dívka byla pro nějakou malíčkovitost vyvaděna a to rozzlobila ji tak, že rodině do kávy jedu na myši namíchala.

* Z Poughkeepsie, N. Y., oznámeno v pátek, že C. L. Mitchellem v bláznici mathewanském chovaným, učiněn byl v noci pokus na vypálení ústavu onoho. Požár založen byl na pěti různých místech a jen rychlým zakročením sousedních sborů hasičských jest co děkovati, že plameny závčas utlumeny byly.

* V zákonodárstvu kentuckém podán ve čtvrtek návrh na odvolání charteru Southern Pacific dráhy, kterýž státem tím před 12 roky povolen byl. Ač dráha ta charter kentucký má, nemá tam ani jedinké míle tratě a výhradně jen na Californii se obmezila, kdež lid nemilosrdně vysává. Návrh tento podán hlavně následkem resoluce, ve veřejné schůzi v San Francisku přijaté, kterouž zákonodárstvo kentucké žádáno, aby Californii nene syného polypa tohoto zbavila.

* V Chicagu vypuknul v pátek požár v šestipatrové budově staré dobytčářské bursy na Dearborn a Monroe ul. a lidé tam bydlící jen aťiž zachráněni byli. Dvě osoby byly dosti těžce popáleny a jedna dívka při skoku s okna zlámala si ruku.